

Genomineerden CPS scriptieprijs van het academiejaar 2019 – 2020

If it was shared on Facebook and Twitter, then it must be true. Een kwantitatief onderzoek naar de invloed van fake news op veiligheidsgevoelens.

Masterproef neergelegd tot het behalen van de graad van Master in de Criminologische Wetenschappen. UGent. Academiejaar 2019-2020

Birte Vandaele

Fake news is sinds de Amerikaanse presidentsverkiezingen van 2016 alomtegenwoordig. Sedertdien vliegt het begrip fake news ons als het ware om de oren. De verspreiding en creatie van fake news blijft niet zonder gevolgen. Fake news kan schadelijk zijn voor de volksgezondheid (denk maar aan foutieve berichtgeving omtrent vaccinaties), het kan de democratie schade toebrengen, haat voortbrengen of iemands persoonlijk leven zelfs ruïneren. Een actueel voorbeeld uit eigen land betreffende fake news waren de WhatsApp- en Facebookberichten die werden verspreid met foutieve informatie omtrent het coronavirus. De ‘noodberichten’ pretendeerden officiële informatie te zijn uit naam van de overheid, maar het bevatte foutieve medische informatie en incorrecte tot zelfs gevaarlijke preventietips.

De media worden zonder twijfel als de voornaamste informatiebron gebruikt door burgers voor wat betreft criminaliteit. Uit verschillende wetenschappelijke onderzoeken is namelijk gebleken dat media en veiligheidsgevoelens onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. De media spelen een rol in het versterken van onveiligheidsgevoelens. De vraag is dus of fake news ervoor zorgt dat mensen zich (onnodig) onveiliger voelen. Als gevolg van het feit dat er nog geen grootschalig en gedegen onderzoek terug te vinden is in de huidige wetenschappelijke literatuur naar de invloed van fake news op fear of crime, kwam de onderzoeksdoelstelling van dit eindwerk tot stand. De doelstelling bestaat erin een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van nieuwe inzichten omtrent de invloed van fake news op fear of crime. Aan de hand van het empirisch onderzoek zal getracht worden een antwoord te vinden op volgende centrale onderzoeksvraag: “Welke invloed heeft fake news op fear of crime?”. De centrale onderzoeksvraag kan ontleed worden in verschillende onderzoeksdeelvragen.

- Wat wordt verstaan onder de term fake news?
- Wat is (de perceptie over) de prevalentie van fake news?
- Wat wordt verstaan onder de term nieuwsmedia?
- Wat is de huidige stand van zaken wat betreft de wetenschappelijke kennis omtrent de invloeden op het individuele niveau op fear of crime?
- In welke mate hebben individuele kenmerken invloed op fear of crime?
- In welke mate hebben individuele kenmerken invloed op de perceptie van de prevalentie van fake news?

De strijd tegen het gebruik van pyrotechniek: een vergelijking tussen Vlaamse en Nederlandse voetbalclubs.

Masterproef neergelegd tot het behalen van de graad van Master in de Criminologische Wetenschappen. UGent. Academiejaar 2019-2020

Niene Copman

De scriptie omschrijft de analyse van mogelijk gevaar bij gebruik van pyrotechnisch materiaal tijdens voetbalwedstrijden. Het bijwonen van een voetbalwedstrijd is een alledaagse activiteit, echter houdt het risico voor zowel zichzelf als anderen in. Ondanks de steeds meer verregaande maatregelen ter preventie van het doorsluizen en afvuren van dergelijke materialen in een stadion, blijken voetbalsupporters steevast de preventiemaatregelen te ontwijken en pyrotechniek binnen te smokkelen.

Pyrotechnisch materiaal kan diverse desastreuze gevolgen met zich meebrengen. Gebruik van het materiaal kan leiden tot gehoorschade, ernstige brandwonden, de inademing van giftige stoffen etc. Daarnaast is het doven van pyrotechnisch materiaal niet evident. De voornaamste slachtoffers van voorgaande praktijken zijn onschuldige omstaanders. Deze risico's weerhouden supporters - voornamelijk gezinnen - om een voetbalwedstrijd bij te wonen.

Niettegenstaande de richtlijnen die uitgaan van de Belgische en Nederlandse voetbalbond, variëren de veiligheidsmaatregelen naargelang de voetbalclub. Voorgaande kan verklaard worden door de vrijheid die voetbalclubs krijgen van deze voetbalbonden. De verantwoordelijkheid om pyrotechniek buiten het stadion te houden, ligt immers voornamelijk bij de voetbalclubs. Om een op maat gemaakt veiligheidsbeleid te voorzien, worden veiligheidsverantwoordelijken in dienst genomen.

Het doel van de scriptie bestaat uit het formuleren van aanbevelingen voor het toekomstige veiligheidsbeleid rond pyrotechnisch materiaal, gebaseerd op het verschil in standpunten en visies van Vlaamse en Nederlandse veiligheidsverantwoordelijken. Het onderzoek streeft vooral, op basis van de situationele criminaliteitspreventie, naar een praktische relevantie. Het delen van (een gebrek aan) ervaringen met veiligheidsmaatregelen en pyrotechnisch materiaal kan veiligheidsverantwoordelijken aanzetten om hun beleid aan te passen. Bijgestuurde maatregelen zouden een veiligere voetbalomgeving opleveren.

De literatuurstudie en onderzoeksdoelstelling leidden tot enkele onderzoeksvragen:

- 1) In welke mate verschilt de aanpak tussen Vlaamse en Nederlandse voetbalclubs?
- 2) Welke aanbevelingen kunnen gedaan worden in de strijd tegen pyrotechniek? Hierop wordt getracht een antwoord te geven aan de hand van de volgende subvragen:
  - (1) Welke veiligheidsmaatregelen nemen veiligheidsverantwoordelijken ter preventie van pyrotechniek?
  - (2) Welke standpunten nemen veiligheidsverantwoordelijken in over de veiligheidsmaatregelen?
  - (3) Hebben veiligheidsverantwoordelijken zelf ideeën over innovatieve maatregelen?